ڕفراندۆمی کوردستان لەڕوانگەی ئەوانی ترەوە.. ڕەسوڵ بۆسکێنی

نەتەوەی کورد خاك و نیشتیمان و کەلتورو شارستانییەت و زمان و ئەدەب و فەرهەنگی تایبەت بەخۆی و دونیابینی خۆی بۆ ژیان هەیە، لەو ڕۆژەوەی کوردستان بەزۆر بەعیراقی عەرەبیانەوە لکاند، وڵاتێکی ئیفلیجیان بنیاتنا، سەر□ای ئەوەش بەدەستەێنانی ماف و مامەڵەی گەیاندنی پەیامی کورد، وەك گەلێکی ستەملێکراو سیاسەتێکی لەسەرخۆو زیرەکانەی دەوێت. بەڵام ئەو پەیامەی کورد کەسەدان ساڵە خەبات و خوێنی لەپێناو دەڕێژێت، تێکەڵ بەخواستی شەخسی و حزبی کراو لە 25 ئەیلول لەژێر ناوی (ریفراندۆم) لەپرۆژەیەکی ناوەخت بۆ دەیان ساڵی دیکە دواخراو زیانێکی زۆر گەورەی بەرکەوت، کارتی ریفراندۆم لەکاتێکی هەڵە بەکارەێنرا، ئەم مافە وەك چەکێکی سیاسیی بەکارەێنراوبووە کارتێکی دیالۆگکردن لەگەڵ بەغدا.

ئیهود یعری، نووسەرو ڕۆژنامەنوس و پسپۆڕی سیاسی کاروباری کوردی لەئیسرائیل لەبەرنامەیەکی تەلەفزیۆنیدا لەگەڵ کەناڵی ٢ی ئیسرائیل شرۆڤە و زانیاری نەبیستراوی لەسەر ریفراندۆمی ٢٥ی سێپتەمبەری ٢٠١٧ باسکرد و وتی:

“بارزانی لەسەر داوای تورکیا و بەتایبەت رەجەب تەیب ئەردۆگان ریفراندۆمی ٢٥ی٩ی ئەنجام دا” هۆکاری ئەمەش ئەوە بوو” تورکیا نەیدەویست شاری کەرکوك بەهەموو توانا نەوتی و بایەخە مێژوویی و نەتەوەییەکەی بۆ کورد بخرێتەسەر دەسەڵاتی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، کەتورکیا بەدۆستی پارتی کرێکارانی کوردستانی دەزانێت. پارتی دیموکراتی کوردستان ئەم پرۆژەیەی تورکیای بەخێرایی کڕی. پارتی دەیزانی ئەگەر بەپشتیوانیی پرۆژەیەکی لەم جۆرەنەبێت، هەرگیز ناتوانێت کەرکوك و٥١٪ی خاکی کوردستان، لەدەست یەکێتیی دەربهێنێت، کەدوای شکستی داعش کەوتبوونە دەست هێزەکوردییەکان لەدەرەوەی ئیدارەی هەرێم.

باشترین رێگا بۆ پارتی، ئەنجامدانی ریفراندۆم بوو، لەکەرکوك و دەرهێنانی بوو لەدەست یەکێتیی، بۆ جێبەجێ کردنی ئەم پیلانەش، کۆبوونەوەی هاوبەشی نێوان پارتی و تورکیا و پارێزگاری پێشووی کەرکوك لەئەنکەرە و هەولێر و ئەڵمانیا بەڕێوەچوو، د.نەجمەدین کەریم دوای گڵۆپی سەوزی پارتی پێی داگرت، ریفراندۆم لەکەرکوك بەڕێوە بچێت.

کەرکوك لەساڵی ٢٠١٤ەوە کەوتبووە دەست کورد و وەزارەتی سامانە

سروشتییەکان نەوتەکەی بردبوو، بەڵام خەڵکی کەرکوك لای یەکێتیی بوون، پارتی هیچ پێگە و ڕۆڵێکی نەبووتیایدا، ئەگەر ریفراندۆم نەکرایە، یەك گرتنی (کەرکوك و سلێمانی) و شوێنەکانی ژێردەسەڵاتی یەکێتی، دەبوو بەکارەساتێکی سیاسی گەورە بۆ پارتی و باڵانسی هێز لەکوردستان زۆر بەزیانی بنەماڵەی بارزانی دەشکایەوە”.

پارتی بۆ ئەنجامدانی ڕیفراندۆم هەوڵی تەواوی خۆی خستەگەڕ، لەناوخۆ هەوڵی زۆریدا بۆ قەناعەت پێکردنی لایەنەسیاسیەکان، لەدەرەوەش هەوڵی خۆیدا، بەڵام هیچ کەس پشتیوانی هەوڵەکەی بارزانی نەکرد، پارتی گوێی لەقسەی دۆست و دوژمن نەگرت و بەردەوام بوو لەهەوڵەکەی بۆ ئەنجامدانی ڕیفراندۆم، بەبێ ئەوەی حیساب بۆئەنجامی ئەم کارە بکات.

ئەردۆغان سەرۆک کۆماری تورکیا لەوتەیەکی لەخولی کۆبوونەوەی نەتەوە یەکگرتووەکان داوای لەکۆمەڵگەی نێودەوڵەتی کرد، پرۆسەی ریفراندۆمی باشوری کوردستان و هەوڵی بنیاتنانی دەوڵەتی کوردیی بوەستێنن. ناوبراو هەڕەشەی لەباشوری کوردستان کرد، گوتی: ئەگەر نەوەستن ئەو دەوڵەتە دەسوتێنین و هەرچی لەماوەی بیست ساڵە بنیاتنراوە دەیڕوخێنین، جێی باسە لەکۆبوونەوەی لەگەڵ ترەمپیش ڕێکەوتبوون لەسەر دژایەتی ریفراندۆمی هەرێمی کوردستان.

هەروەها چەند ڕۆژ پێش ڕیفراندۆم سەرۆک کۆماری تورکیا بە توندترین شێوە هێرشی کردە سەر سەرکردایەتی هەرێم و بەنەزان و تێنەگەیشتوو لەسیاسەت وەسفی کردن، بەفەرمی هیچ وەڵامێکیان نەدرایەوە، بەڵام سەرۆ قادر بەرپرسیار لە میدیای پارتی لەنوسینێکدا وتی: “تورکیا دەبێ عیبرەت لەمێژووە وەربگرێ، نەزان ئەوان، نەک ئێمە. دوای سەدساڵ جیهان شاهیدی بێ ماف و ئینسانییەت و مەزڵومییەتی ئێمە دەدات، بەڵام خۆت دەزانی ئەوە لەبن قورسایی مێژوودا چۆن چەماونەتەوە”.

بۆ دۆزینەوەی ڕێگاچارەیەك قوباد تاڵەبانی وتی: لەگەڵ دیالۆگێکی نوێ داین لەگەڵ بەغدا، بەڵام بارزانی وتی: پەشیمان نابینەوە لەریفراندۆم.

ئیهود یعری دەڵێت: “بەپێی زانیاریەکانی من ئیسرائیل نیگەران بوو، لەم حساباتە گوماناوییەی پارتی، ئیسرائیل بەرەسمی و ئاشکرا داوایان لەمەسعود بارزانی کرد ریفراندۆم ئەنجام نەدات، چونکە دەبێتە شکست بۆ کێشەی کورد، بەڵام بارزانی لەژێر گوشاری تورکیا و بەئامانجی دوورخستنەوەی یەکێتیی لەکەرکوك گوێی لەئیسرائیل نەگرت”.

د.فواد مەعسوم کەسەرۆکی کۆماربوو، بەپرۆژەیەك چوو بۆ هەولێر، بۆ ئەوەی ریفراندۆم نەکرێت و چارەسەری تر بدۆزرێتەوە، بەڵام

ب□ر□گ□یشتنەوەی بۆ بەغدا، بارزانی وتی: ریفڕاندۆم تاوان نییە، دەکرێت دراوسێی باش بین، ئەمەش ئیحراجی بۆ د.فوئاد مەعسوم دروستکرد.
ئەزهەر بەیاننامەیەکی توندی بڵاوکردەوە و ریفراندۆمی بەپرۆژەیەکی ترسناك بۆ دابەشکردنی عێراق و قۆڵبوونەوەی کێشەکان ناوبرد، سەرۆکی کۆمکاریی عەرەبی نامەیەکی نارد بۆ بارزانی وداوای لێکرد ریفڕاندۆم نەکات، بارزانی وەڵامی دایەوە، ئەوە بڕیاری گەلە.
برێت م□ەکگۆرگ نوێنەری ئەمریکا، هەروەها نوێنەری نەتەوەیەکگرتووەکان لە‌عیراق و فرانك بیکەر بال□و□زی بەریتانیا لەعێراق بەناوی وڵاتەکەیەوە داوا لەبارزانی دەکات، کاتی ریفراندۆم نییە، بارزانی وتی: ئەوە بڕیاری گەلە و ئێمە ناتوانین ڕەتی بکەینەوە.
ئەلیستەر بێرت وەزیری کاروباری بەریتانیا بۆ رۆژهەڵاتی ناوەڕاست و باکوری ئەفەریقا، سەردانی هەولێری کرد و داوای کرد واز لەریفڕاندۆم بهێنرێت وهەوڵبدرێت دووبارە دەستبکرێتەوە بەگفتوگۆ لەگەڵ بەغدا و بەریتانیا ئاگاداری گفتوگۆکان دەبێت، قوباد تاڵەبانی وەڵامی دایەوە: دەرگاکانی هەرێم داخراونین ودەمانەوێت کێشەکانمان لەگەڵ بەغدا چارەسەربکرێت و ئەم هەنگاوەشمان پێی باشە، بەڵام بارزانی وەڵامی ئەو وەزیرەی دایەوە، ئێمە دوو دراوسیی باش دەبین، واتا ئەو موبادەرەیەش رەفزکرایەوە .
موقتەدا سەدر نامەیەك بۆبارزانی دەنێرێت: برام کاکە مەسعود ئێستا کاتی ریفڕاندۆم نییە،
مەولود چاوەش ئۆغڵو وەزیری دەرەوەی تورکیا لەچاوپێکەوتنێکدا وتی: هیوادارم لەبڕیاری ریفراندۆم پەشیمان ببنەوە، لەبەرئەوەی زیانی گەورەی دەبێت.
تورکیا وف□□نسا وئەمەریکا و سعودیە و ئێران و بەریتانیا و ئەڵمانیاش داوای دەستپێکردنەوەی گفتوگۆی نێوان بەغدا و هەولێریان کرد، بەڵام بارزانی هەر لەسەر بڕیارەکەی خۆی سووربوو.
ڤلادمێر پوتین داوای کرد لەم کاتەدا ریفڕاندۆم نەکرێت، ناوبراو بەتەلەفون قسەی لەگەڵ ئەردۆگان کرد و بەرەسمی حکومەتی رووسیا بڵاوی کردەوە رووسیا لەبڕیاری خۆی پەشیمان نا بێتەوە ولەگەڵ سازنەدانی ریفراندۆمە .
یەکێتی ئەوروپا بەفەرمی داوای دواخستنی ریفڕاندۆمی کرد.
بال□ی□زی ئێران لەبەغدا لەڕۆژی19ی8ی2017 بەوەفدێکی فراکسیۆنی یەکێتیی لەئەنجومەنی نوێنەرانی عیراق وتبوو: "کەرکوک بەتەواوی لەدەستدەدەن ئەگەر ئەو ڕیفراندۆمە بکرێ، ئێمە ئاگاداری تەواوی پیلانەکەین، بڕۆن واز لەیاساو شتی لەوبا بەتە به□ن□نو

بەسەرکردەکانتان بڵێن بائەو ڕیفراندۆمە دوابخەن لەئێستادا، چونکە یەکەم کەس زەرەری تیادەکەن ئێوەن، من لەبەر دڵسۆزی بۆ مام جەلالو دۆستایەتی ئەمە بەئێوە دەڵێم”.

بەشێکی یەکێتی بەسەرۆکایەتی رەفعەت عەبدولڵا ئەندامی مەکتەبی سیاسی یەکێتی، داوایان لەبارزانی کرد، ریفراندۆم دوابخرێت، یاخود لانی کەم لەکەرکوک ئەنجامنەدرێت، بەهۆی هەستیاری دۆخەکە، هاوکات داواش دەکەن بەدیلە نیودەوڵەتیەکان قبوڵ بکرێن.

سعدی احمد پیرە ئەندامی مەکتەبی سیاسی یەکێتی و ئەندامی لیژنەی باڵای ریفراندۆم، دەڵێت: “دوو رۆژ بەر لەئەنجامدانی ڕیفراندۆم قاسم سلێمانی دێتە لای کاک مسعود بارزانی و پێیدەڵێت وەرە ئاڵای کوردستان لە(جبل حمرين)هەڵبدە، بەڵام ریفراندۆم ئەنجام نەدەن، چونکە کەرکوکیش لەدەست دەدەن”.

هەروەها سەعدی ئەحمەد پیرە ڕایدەگەیەنێت، “وەک یەکێتی تاکۆتا ساتەکان داوامان لەکاک مەسعود کرد ریفراندۆم دوابخەین، بەڵام سەرکەوتوو نەبوین، دواتریش بڕیارماندا بەبێ هەڵمەتی هەڵبژاردن بەشداربین تیایدا، پێشتریش ناوبراو داوای لەمەسعود بارزانی کرد، ڕاستیەکانی بڕیاری ریفراندۆم ئاشکرابکات، بەوەی یەکێتی لەگەڵ ریفراندۆم نەبووە”.

ریکس تیلرسۆن وەزیری دەرەوەی ئەمەریکا پەیوەندی بەبارزانییەوە دەکات، سەرەتا باسی رۆڵی گرنگی پێشمەرگەدەکات لە شەڕی تیرۆر، بەڵام پێشی دەڵێت: ئێمە لەگەڵ یەکڕیزیی خاکی عێراقیداین ودژی ئەنجامدانی ریفراندۆمین، بارزانی بۆ کەناڵی جەزیرە وتویەتی: “وەزیری دەرەوەی ئەمریکا پێیوتووم گەر ڕیفراندۆم ئەنجام بدەن، ئەوا ناوچەئازادکراوەکان، تاکو سنورەکانی ساڵی ٢٠٠٣ لەدەست دەدەن و پاشەکشەو پێدەکرێت”.

هەروەها وەزیری دەرەوەی ئەمەریکا، دوو ڕۆژ بەرلە ئەنجامدانی ڕیفراندۆم لەنامەیەکیدا بۆ سەرۆکی هەرێم نووسیبووی:

“من بە نوێنەرایەتی ئەمریکا [ئەم نامەیە] دەنووسم تارێزی بێپایانی خۆم بۆ تۆ و بۆ گەلی هەرێمی کوردستانی عێراق دەرببڕم. پێکەوە، لە چەند دەیەیەکدا، پەیوەندییەکی مێژوویمان سازکردووە و مەبەستمانە و پابەندین بەوەی ئەم پەیوەندییە بەردەوامبێت، بابەتی ریفراندۆم دەربارەی داهاتووی هەرێمی کوردستان، کەبڕیارە 25ی ئەیلول بکرێت. نیگەرانی خۆمان دەربڕیوە، بەڕێزەوە داوای قبوڵکردنی بەدیلێك دەکەین، کەپێمانوایە باشتر یارمەتی بەدەستھێنانی ئامانجەکانت دەدات، پرۆپۆزەڵە بەدیلەکە چوارچێوەیەکی نوێ و خێرا دادەڕێژێت بۆ دانوستان لەگەڵ حکومەتی ناوەندی عێراق. جیا لەوەش، ئامادەین ئاسانکاریی بکەین بۆ

پشتگیریی ئەنجومەنی ئاسایشی نەتەوە یەکگرتووەکان، تازیاتر یارمەتی ئەم پرۆسەیە بدات، لەگەڵ بەشدارییکردنی تەواوی نەتەوە یەکگرتوەکان و هاوبەشە گرنگەکانمان، وەك بەریتانیا و فەرەنسا. ئەمە دەرفەتێکی ناوازەیە، کەبەڕێزەوە داوا لەئێوە دەکەین قبوڵی بکەن، وەك بەدیلێك بۆ ریفراندۆمەکە، گەر گفتوگۆکان نەگەیشتنە ئەنجامێکی قبوڵکراوی دوولایەنە یان شکستیان هێنا بەهۆی کەمی متمانەی بەغداوە، بێگومان دان بەپێویستی ریفراندۆمدا دەنێین. پێمانوایە ئەم نامەیە و بڕیاری بوێرانەت بۆ قوبوڵکردنی ئەم بەدیلە دەبێتە بەردی بناغەی دەرفەتێکی مێژوویی لەنێوان ئەمریکا و هەرێمی کوردستان و حکومەتی عیراق".

بەڵام بارزانی سەرەڕای ئەوەی داواکەی ڕەتکرلادەووە، نامەکەی ریکس تیلرسۆنی ئاشکرا نەکرد و لەخەڵکی هەرێمی شاردەوە، تاکو دوای ڕیفراندۆم ئەمریکیەکان خۆیان نامەکەیان ئاشکراکرد، ئەمەش بابەتێکە مایەی لێ وردبوونەوەیە.

بەپێی زانیارییەکان ڕۆژێک بەر لە ئەنجامدانی ریفراندۆم لەقەزای دووکان ئەمریکا دووبارە پەیامی داوەتە بارزانی لەوەی گەر ریفراندۆمیش ئەنجام دەدەن، لەکەرکوک و ناوچە دابڕێنراوەکان ئەنجامی نەدەن، پارتی داواکەی ئەمریکای ڕەتکردەتەوە، بەشێکی یەکێتی لەکەرکوک ویستویانە بەبەیانێک ڕایگەیەنن کەریفراندۆم لەکەرکوک و ناوچە دابڕاوەکان ئەنجام نادەن، بەڵام لەلایەن هێزێکی زیرەڤانی و کۆسرەت رسول ڕێگریان لێدەکرێت.

زۆر لەدۆست و نەیاری کورد مسعود بارزانیان ئاگادارکردەوە، ئەم ریفراندۆمە گەلی کوردستان توشی بێ ئومێدی دەکات، چونکە هیچ وڵاتێك پشتگیری سەربەخۆیی ناکات، بارزانی پێی وابوو دەبێ ریفرادۆم هەرئەنجام بدرێ وئەو وڵاتانەی دژین دوای ئەنجامدانی ڕیفرادنۆم، ڕای خۆیان دەگۆڕن وپشتگیری دەکەن، لەو باوەڕەدا نەبووهەڵوێستی تورکیا وئێران بەم جۆرە توندبێت، ئەوە لەکاتێکدا زۆر لەلایەنەسیاسیەکانی هەرێم بەدوودڵیەوە بەشداریان کرد، تەنانەت لەرۆژی ئەنجامدانی ریفراندۆمدا کەخەڵکی کوردستان پۆل پۆل بۆ سەربەخۆیی کوردستان دەچوون بۆ دەنگدان، نێچیرڤان بارزانی سەرۆکی حکومەت بەئاڵایەکی عێراقەوە لەکۆنگرەیەکی رۆژنامەنووسیدا دەرکەوت، وتی ئێمە (بەشێکین لەعێراق) و ریفراندۆم بۆ سەربەخۆیی نییە!

دوای ئەنجامدانی ڕیفراندۆم و کاردانەوەی دەوڵەتانی هەرێمی و جیهانی مەسعود بارزانی سەربەخۆیی کوردستانی بیرچۆوە، ڕۆژی ریفراندۆم بەخەڵکی گوت ریفراندۆم بۆ (سەربەخۆیی نییە)، تەنها هەوڵێك بووە، بۆ زانینی ڕای خەڵك لەسەر حەزیان بۆ سەربەخۆیی

کوردستان !

ئەم گوتارەی بارزانی لەلایەن مەسرور بارزانی کوڕیەوە لەرۆژنامەی واشنتۆن پۆست دووپات کرایەوە. لەو وتارەدا وتی: ریفراندۆم تەنها راپرسییەك بووە و هیچ قووەتێکی (قانونی) نییە، کەبتوانێت سەربەخۆیی بۆ خەڵکی کوردستان بەدەست بهێنێت!

دوای ئەوەی سوپای عیراق هێرشی کردەسەر کەرکوك و ناوچە دابڕێنراوەکان، هیزەر ناورت وتەبێژی وەزارەتی دەرەوەی ئەمریکا لە کۆنفرانسێکی ڕۆژنامەوانی وەزارەتەکەدا ڕایگەیاند، پێشهاتەکانی ئەم دواییە جەنگەی سەرسوڕمان نەبوو،عێراق پلانەکانی بۆ ڕای گشتی ئاشکرا کردبوو، ئەوەی ڕووشیدا هەندێکی لە دەستوری عێراقدا هەیە و هەندێکی تریشی بەپێی ڕێککەوتنی پێشتر بووە، کەعێراق دوای شەڕی داعش دەچێتەوە ئەو هەرێمانەی پێش ساڵی ٢٠١٤ کە بەهەرێمی سەوز ناودەبرێت.

وتەبێژەکەی وەزارەتی دەرەوەی ئەمریکا ڕاشیگەیاند، ئەوە بەشێک بوو لە هۆکاری ئەوەی ئێمە نیگەرانی خۆمان لە ریفراندۆم دەربڕی، جەختی لەوەشکردەوە، ئەمریکا عێراقێکی یەکگرتوو و دیموکراتی دەوێت، هیوادارین هەموو لایەنەکان لە عێراق بگەڕێنەوە بۆ دەستوری عێراق و خۆیان لە توندوتیژی بەدووربگرن.

دەوڵەتانی هەرێمی بەتایبەت عیراق و تورکیاو ئێران بەهەموو شێوەیەك کەوتنە دژایەتی هەرێمی کوردستان و وەستاندنی ئەنجامی ڕیفراندۆم، پرۆژەی وەستانی ریفراندۆم پرۆژەی ئەیادعەلاوی بوو، بەموبارەکەی ئوردن، بڕیاری سڕکردنەکە لەوە دەستی پێکرد، ئەیاد عەلاوی جێگری ئەوکاتی سەرۆک کۆمار لە١٥ی ئۆکتۆبەری ٢٠١٧ ڕایگەیاند، لەلایەن مەسعود بارزانی نامەیەکی بەواژۆی خۆی پێگەیشتوە، تیایدا بەڕەسمی ئامادەیی خۆی دەردەبڕێت، بۆ سڕکردنی ئەنجامەکانی ریفراندۆم و پابەندبوون بەدەستور و دەستپێکردنی گفتوگۆی بێ مەرج، عەلاوی لەڕاگەیەنراوەکەیدا ئاماژەی بە ئەوەش کردووە، حکومەتی عێراق، جگەلە هەڵوەشاندنەوەی ریفراندۆم، بەهیچ بژاردەیەکی تر ڕازی نابێت.

لەبەر ئەوەی بارزانی بەڵێنی زۆر گەورە بەخەڵکی هەرێمی کوردستان دابوو، بۆ ئەوەی خەڵکی کوردستان زۆر ئاگادارنەبن، بەدرەنگانێکی شەوی٢٥ی ئۆکتۆبەر، لەڕاگەیەنراوێکدا حکومەتی هەرێم سڕکردنی ئەنجامەکانی ریفراندۆمی ڕاگەیاند، داوای گفتوگۆی کرد لە بەغدا، بەمەبەستی ڕازیکردنیان و دامرکاندنەوەی توڕەیی بەرپرسانی حکومەتی عێراقی.

دوای ئەوەی حکومەتی هەرێم شکستی هێنا لەوەی بەغدا ڕازی بکات، بەسڕکردنی ریفراندۆم بۆ دەربازبوون لەو دۆخە، پێشنیاریان کرد

لەلایەن دادگای فیدراڵیەوە کەیسەکە یەکلابکرێتەوە، لەوە ئەنجامی ریفراندۆم هەڵوەشێتەوە، تاکو دووچاری ئیحراجی نەبن، بەرامبەر خەڵکی کوردستان، ئەوەبوو لە بەرواری٢٠ی ١١ی ٢٠١٧ دادگای فیدراڵی بریاری هەڵوەشاندنەوەی ئەنجامەکانی ریفراندۆمی دەرکرد، سەرکایەتی حکومەتی هەرێمیش رایگەیاند، ڕێز لە بڕیارەکەی دادگای فیدراڵی دەگرین، بەڵام لەلایەن بەغدا دیسان قبوڵ نەکرا، ڕایانگەیاند پێویستە بڵێن پابەندەبین، دواتر حکومەتی هەرێم پابەندبوونی خۆی بە هەڵوەشاندنەوەی ئەنجامەکانی ریفراندۆم دەربڕی، لەکاتێکدا سەرکردەکانی ریفراندۆم پێش٢٥ی ئەیلول کەداوادەکرا ریفراندۆم دوابخرێت رایاندەگەیاند تازە بریارەکە لەدەست ئەوان دەرچووە و کەوتۆتە دەست میللەت، ئەوان دەسەڵاتی دواخستنیان نیە، بەڵام هەر ئەو سەرکردانە بەبێ گەڕانەوە بۆ خەڵک بریاری سڕکردنی دەنگەکانی ئەوانیاندا و رازی بوون بەهەڵوەشانەوەی ڕیفراندۆم.

ئەو پاشەکشە و تەنازولانە لەدوای دۆڕاندنی ٥١%ی خاکی کوردستان (لەکەرکوک تاشەنگال) دێت، چاودێران هەموو ئەو هەنگاوانە بەشکست و پاشەکشەیەکی زۆر ڕوون لەقەڵەم دەدەن، کەچی تاکو ئێستا سەرکردەکانی ریفراندۆم پێیان وایە سەرکەوتوو بوون.
سەرەڕای ئەوەی بارزانی نەیدەویست دان بەم شکستەدا بنێ، بەڵام فەڕەنسییەکان وئەمەریکییەکان بەئاشکرا بەبارزانیان وت دەستبەرداری پۆستەکەت بە، باشترە بۆ نەمانی گرژییەکان، وتەبێژیی وەزارەتی دەرەوەی ئەمەریکا بەرەسمی رایگەیاند، سەرۆك ترەمپ مامەڵە لەگەڵ نێچرڤان بارزانی و قوباد تاڵەبانی دەکات وداوا دەکات بۆ تێپەڕاندنی کێشەکان بارزانی دەستبەرداری پۆستەکەی بێت. نەتەوەی کورد نەتەوەیەکی بەدبەختە هەموو جارێك شکستەکان بەسەرماندا تێدەپەڕن، بەڕاستی ناکرێت ئاوا بەبێ لێپرسینەوە و بێ سزادانی هەڵەکاران تێپەڕبێت، بۆچی کەرکوک چۆڵکرا، بۆلە ٥٠% خاکی ئازادکراوی کوردستان درایەوە دەستی دوژمنان، بۆچی داوای دادگای فیدراڵی ڕەت نەکرایەوە، کە بوون پابەندبوونی خۆیان بەبڕیارەکانی دادگای فیدراڵی دەربڕی لەپێناوچی وبۆچی، بۆچی هیچ فەرماندەیەکی هەڵاتوو سزانەدرا، بۆ ڕێگەدرا سوکایەتی بەزمان و ئاڵای کوردی بکرێت، بێ وەڵام و ئەنجامی ئەو پرسیارانەو سەدان پرسیاری تر پێویست دەکات، دەیان دانیشتنی یاسایی و دادوەری ببەسترێت و نهێنیەکان، تاوان و هەڵەو بکەرانی ئاشکرا بکرێن و سزا بدرێن.